Dyddiad: 14 Mawrth 2001

Lle: Ystafell Bwyllgora 3 , Adeilad y Cynulliad Cenedlaethol

Teitl: YMGYNGHORI AR RAGLEN DDATBLYGU 2001-2006

1. **Diben a Chefndir**

1.1 Nodir yn y papur hwn gynigion ar gyfer rhaglen ddatblygu 5 mlynedd yn Arolygiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru. Mae'n cynnig fframwaith 5 mlynedd i greu gweledigaeth hir dymor ar gyfer y rhaglen. Hyd yma, gwnaethpwyd y gwaith hwnnw fesul blwyddyn, ond canfuwyd bod hynny'n rhy adweithiol, yn rhy fyr dymor ac yn rhy dameidiog.

1.2 Mae'r rhaglen ddatblygu'n rhan bwysig o waith yr Arolygiaeth ac mae'n ategu ei hamcanion, sef:

- hyrwyddo a lledaenu datblygiad arferion da
- cefnogi rhoi polisïau ar waith
- monitro perfformiad a hyrwyddo canlyniadau arolygiadau, ymchwil neu adolygu neu werthuso gwasanaethau eraill

1.3 Mae rhaglen bum mlynedd yn cael ei datblygu i hybu cydlynedd, cysondeb a chwmpas y gwaith a'r gallu i feithrin cysylltiad â chanlyniadau'r rhaglen arolygu 5 mlynedd.

2. Ystyriaethau

2.1 Mae Rhaglen Ddatblygu Arolygiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru'n gysylltiedig â rhaglenni polisi, datblygu a deddfwriaeth y Cynulliad. Mae'r rhaglen yn adlewyrchu gwaith datblygu a monitro cyffredinol yr Arolygiaeth ac yn rhoi ystyriaeth i fentrau sy'n deillio o rannau eraill o Lywodraeth y DU er mwyn creu safonau gwasanaeth cyffredin lle bo hynny'n briodol.

2.2 Golyga hynny fod y rhaglen yn aml yn un sy'n adweithio i fentrau polisi newydd na ellir o anghenraid gynllunio ar eu cyfer na'u rhagweld dros gyfnod o bum mlynedd. Gallai fod yn anodd hefyd cynllunio'n fanwl dros gyfnod o 5 mlynedd – mae datblygu'n rhywbeth esblygol ac mae sawl maes na ellir ei ohirio tan y bumed flwyddyn. Mae'r gwaith datblygu'n cynnwys amryw o weithgareddau, gan gynnwys digwyddiadau penodol megis gweithdai, sy'n rhan o'r broses yn gyffredinol. Nid yw'r gweithdai hynny'n digwydd ar eu pennau eu hunain.

2.3 Mae angen i'r rhaglen bresennol hefyd roi ystyriaeth i'r:

- agenda ar gyfer ansawdd, rheoleiddio ac arolygu;
- ymrywmiadau deddfwriaethol, yn rhai sy'n hysbys ac yn rhai a ragwelir;
- blaenoriaethau sydd eisoes wedi'u cyhoeddi (ee adsefydlu cleifion o ysbytai); a

- datblygiadau eraill a fyddai'n fuddiol.

Y Darlun Strategol

3.1 Mae'r atodiad amgaeedig yn nodi fframwaith ar gyfer y datblygiadau hyn, sydd wedi'u trefnu'n dair thema strategol:

- hyrwyddo ansawdd
- hyrwyddo annibyniaeth ac ateb anghenion dibyniaeth
- diogelu pobl fregus

Mae'r rhaglen yn rhoi ystyriaeth i gyfraniad y Gwasanaethau Cymdeithasol i'r canlynol:

- cydraddoldeb
- cynaliadwyedd
- cynhwysiant cymdeithasol
- cymunedau
- cydweithio / sy'n nodweddion sylfaenol yng ngwaith Arolygiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru

3.2 Mae'n rhaid i'r Cynulliad roi blaenoriaeth i sicrhau bod darpariaethau gwasanaethau cymdeithasol sylfaenol ar gael a bod eu hansawdd yn dderbyniol. Oni wneir hynny, ni fydd fawr o sylwedd i'r datblygiadau newydd, nac i'r ymgyrch dros gydweithio. Mae Papur Gwyn y Gwasanaethau Cymdeithasol a'r Ddeddf Safonau Gofal yn rhoi ansawdd ar frig yr agenda.

4. Y Rhaglen Arfaethedig

4.1 Yn sgil yr ystyriaethau hyn rydym am gynnig y dylid mynd ati'n thematig i wneud y gwaith datblygu. Bydd hyn yn fwy penodol yn y blynyddoedd cynnar ond nodir cyfeiriadau dros gyfnod o 5 mlynedd. Er enghraifft, wrth ymdrin ag asesu'r henoed, cynigir y dylai un broses asesu sefydledig fod ar waith ar gyfer yr henoed erbyn y bumed flwyddyn. Bydd hyn yn gysylltiedig hefyd ag egwyddorion a fydd yn berthnasol i holl ystod y cleientiaid. Nod hir dymor yw hwn, a bydd y camau y bydd angen eu cymryd yn gliriach yn y flwyddyn gyntaf nag yn y blynyddoedd wedi hynny. Gallai'r llwybr amrywio gryn dipyn wedyn, yn dibynnu ar y cyfleoedd a ddaw a'r cynnydd a wneir ond yr un fydd y nod yn y tymor hir.

4.2 Nodir yn yr atodiad amgaeedig themâu a thargedau'r 5 mlynedd. Gofynnir am sylwadau ar:

- yr agwedd gyffredinol
- y themâu penodol
- y targedau hir dymor
- camau'r flwyddyn gyntaf

ATODIAD

AROLYGIAETH GWASANAETHAU CYMDEITHASOL CYMRU

RHAGLEN DDATBLYGU 5 MLYNEDD

THEMÂU STRATEGOL	*MEYSYDD CRAIDD*	*TARGEDAU BLWYDDYN 1 / 2*	*CYFEIRIAD 5 MLYNEDD*
Hyrwyddo Ansawdd	Arolygiaeth Safonau Gofal (CSI)	Rhoi’r CSI ar waith erbyn 2002	CSI yn llwyr weithredol ac yn cyflawni safonau ansawdd
	Cyngor Gofal } } } } } }	Rhoi’r Cyngor Gofal ar waith erbyn mis Hydref 2001 gan gynnwys cyhoeddi codau ymddygiad ac ymarfer a materion y gweithlu	Cofrestru Gweithwyr Cymdeithasol a Staff Gofal Plant Preswyl wedi’i gwblhau. Ar y gweill ar gyfer staff arall. Y Cyngor Gofal yn rheoli materion y gweithlu gan gynnwys cymwysterau a recriwtio
	} Strategaeth Ansawdd a Rheoli'r } Gwasanaethau Cymdeithasol } } Hyfforddi, Recriwtio a Chadw }	Cwblhau’r ymgynghori ar y Strategaeth Ansawdd gan gynnwys datblygu: • polisi hyfforddi • adolygu’r Diploma Gwaith Cymdeithasol ac ariannu myfyrwyr • adolygu TSP i godi safonau’r gweithlu gofal cymdeithasol • datblygu fframwaith cymwysterau • helpu cyflogwyr i ddatblygu strategaeth recriwtio a chadw gan ddefnyddio archwiliadau’r gweithlu • SCIE (Sefydliad dros Ragoriaeth mewn Gofal Cymdeithasol) • Arwain a Rheoli Llywodraethu	Gweithio tuag at dargedau cymwysterau staff. Trefniadau diwygiedig ar gyfer y Diploma mewn Gwaith Cymdeithasol ar waith. Trefniadau ariannu myfyrwyr wedi'u sefydlu.

			SCIE wedi'i sefydlu ac yn cynhyrchu canllawiau ymarfer ar sail tystiolaeth. Gwasanaethau Cymdeithasol yn rhan o'r agenda ar gyfer cymunedau lleol a llywodraeth leol

ATODIAD

AROLYGIAETH GWASANAETHAU CYMDEITHASOL CYMRU

RHAGLEN DDATBLYGU 5 MLYNEDD

THEMÂU STRATEGOL	***MEYSYDD CRAIDD***	***TARGEDAU BLWYDDYN 1 / 2***	***CYFEIRIAD 5 MLYNEDD***
	Fframwaith Rheoli Perfformiad	Sefydlu'r prif elfennau • Cynllunio • Gwybodaeth reoli • Systemau TG	Y fframwaith llawn wedi'i sefydlu ac yn cael ei fonitro
	Cwynion	Paratoi ar gyfer newidiadau arfaethedig i ddeddfwriaeth a chanllawiau Cefnogi rhoi hyn ar waith	Adlewyrchu'r newidiadau mewn gweithdrefnau newydd
	Ymchwil	Defnyddio a datblygu'n llawn raglenni Swyddfa Ymchwil a Datblygu Cymru	Datblygu arferion ar sail tystiolaeth/ ymchwil
	Plant yn Gyntaf	Cefnogi a hyrwyddo rhoi'r rhaglen ar waith Monitro cynnydd a chanlyniadau	Gwelliannau'n rhan o wasanaethau plant

	Y Comisiynydd Plant	Hyrwyddo a helpu'r gwaith o ddatblygu mecanweithiau i hwyluso cyfathrebu rhwng y comisiynydd a gwasanaethau cymdeithasol i blant.	Mecanweithiau ar waith ac yn cael eu gwerthuso

ATODIAD

AROLYGIAETH GWASANAETHAU CYMDEITHASOL CYMRU

RHAGLEN DDATBLYGU 5 MLYNEDD

THEMÂU STRATEGOL	*MEYSYDD CRAIDD*	*TARGEDAU BLWYDDYN 1 / 2*	*CYFEIRIAD 5 MLYNEDD*
	Safonau a chodau ymarfer cenedlaethol • Gofal maeth • Mabwysiadu	Rhoi safonau a chodau ymarfer cenedlaethol ar waith	Mecanweithiau ar waith i hyrwyddo a monitro cydymffurfiaeth â'r safonau a'r codau ymarfer.
Hyrwyddo Annibyniaeth ac Ateb Anghenion Dibyniaeth	Gofalwyr	Hyrwyddo rhoi'r strategaeth ar waith	Adolygu rhoi'r strategaeth ar waith
	Fframwaith Asesu ar gyfer Oedolion	Gorffen datblygu'r Fframwaith Asesu. Ymgynghori a chynlluniau peilot ar waith	Fframwaith Asesu'n llwyr weithredol
	Asesu a Chynllunio Gofal (gan gynnwys Rhoi ar Waith ac Adolygu) ar gyfer plant unigol a theuluoedd	Hyrwyddo a hybu agweddau allweddol ar y system Plant sy'n Derbyn Gofal gan gynnwys: • Gwella iechyd plant sy'n derbyn gofal • Gwella addysg plant sy'n derbyn gofal • Gwella'r ffordd y defnyddir Cofnodion Gweithredu ac Asesu.	System integredig ar gyfer plant wedi'i sefydlu a'r defnydd a wneir ohono'n cael ei fonitro a'i werthuso.

		Rhoi Fframwaith ar waith ar gyfer Asesu Plant mewn Angen a'u Teuluoedd	

ATODIAD

AROLYGIAETH GWASANAETHAU CYMDEITHASOL CYMRU

RHAGLEN DDATBLYGU 5 MLYNEDD

THEMÂU STRATEGOL	***MEYSYDD CRAIDD***	***TARGEDAU BLWYDDYN 1 / 2***	***CYFEIRIAD 5 MLYNEDD***
		Datblygu System Integredig ar gyfer Plant er mwyn asesu, cynllunio gofal ac adolygu (rhagwelir y bydd hyn yn cael ei roi ar waith yn 2002/2003)	
		Plant sy'n Gadael Gofal - hyrwyddo a cefnogi'r broses o roi newidiadau deddfwriaethol ar waith (rhoddir hyn ar waith ym mis Hydref 2001)	Trefniadau ar gyfer plant sy'n gadael gofal wedi'u sefydlu a'u perfformiad yn cael ei fonitro
		Hyrwyddo cynllunio gofal parhaol, gan ystyried a yw mabwysiadu'n ddewis priodol, fel rhan o'r gwaith o asesu a chynllunio gofal plant sy'n derbyn gofal	Cynllunio gofal parhaol yn cael ei fonitro fel rhan hanfodol o asesu a chynllunio gofal
		Hyrwyddo a chynorthwyo gwaith rhwng gwasanaethau i blant mewn angen a gwasanaethau cyfiawnder i bobl ifanc er mwyn:	Mecanweithiau effeithiol ar waith i hwyluso:
		i. Mynd i'r afael â materion strategol gan gynnwys cynllunio a chomisiynu gwasanaethau a diogelu'r cyhoedd	1. Cynllunio a chomisiynu gwasanaethau a diogelu'r cyhoedd yn strategol

		ii. Hwyluso gwaith asesu a chynllunio gofal sy'n gydlynol, gan gynnwys ystyried materion yn ymwneud â diogelu'r cyhoedd, ar gyfer plant mewn angen sydd hefyd yn mynd drwy'r system cyfiawnder i bobl ifanc, er enghraifft:	2. Asesu a chynllunio gofal ar gyfer plant mewn ffordd gydlynol.

ATODIAD

AROLYGIAETH GWASANAETHAU CYMDEITHASOL CYMRU

RHAGLEN DDATBLYGU 5 MLYNEDD

THEMÂU STRATEGOL	***MEYSYDD CRAIDD***	***TARGEDAU BLWYDDYN 1 / 2***	***CYFEIRIAD 5 MLYNEDD***
		○ Plant sy'n derbyn gofal a phlant sy'n gadael gofal ○ Plant sy'n destun ymchwiliad amddiffyn plant ac sydd ar gofrestr amddiffyn plant ○ Plant anabl a phlant a chanddynt anawsterau dysgu ○ Gofalwyr Ifanc	
	Asesu a Chynllunio Gofal yn Gyffredinol	Cynllunio'r cyfnod pontio: meithrin cysylltiad effeithiol rhwng gwasanaethau i blant a gwasanaethau i oedolion	Mecanweithiau effeithiol ar gyfer y cyfnod pontio ar waith ac yn cael eu monitro gan yr awdurdodau lleol
	Taliadau Uniongyrchol	Adolygu mecanweithiau cymorth a defnydd	

	Comisiynu a Phrynu Gwasanaethau i Oedolion	Datblygu strategaethau i wella dewis a sefydlogrwydd wrth gomisiynu gwasanaethau	Strategaethau comisiynu ar waith
		Codi tâl: Helpu i ddatblygu canllawiau ar godi tâl Cefnogi Pobl: galluogi adrannau gwasanaethau cymdeithasol i rannu gwaith dysgu a pharatoi ar gyfer Cefnogi Pobl	Trefniadau ar waith ar gyfer codi tâl mewn ffordd sy'n deg Cefnogi Pobl wedi'i roi ar waith

ATODIAD

AROLYGIAETH GWASANAETHAU CYMDEITHASOL CYMRU

RHAGLEN DDATBLYGU 5 MLYNEDD

THEMÂU STRATEGOL	***MEYSYDD CRAIDD***	***TARGEDAU BLWYDDYN 1 / 2***	***CYFEIRIAD 5 MLYNEDD***
	Comisiynu a Phrynu Gwasanaethau i Blant	Hyrwyddo datblygiad fframwaith i helpu awdurdodau i ddatblygu strategaethau ar gyfer comisiynu a phrynu gwasanaethau i blant sy'n derbyn gofal sy'n rhoi mwy o ddewis o ran lleoliadau ac yn rhoi mwy o sefydlogrwydd i blant, ac sydd hefyd yn mynd i'r afael â'r canlynol: • Cadw a recriwtio gofalwyr maeth • Lleoliadau ar gyfer plant a chanddynt anghenion cymhleth • Gwasanaethau arbenigol i helpu plant sydd wedi'u lleoli a'u gofalwyr Hyrwyddo datblygiad gwasanaethau cynnal teuluol i blant mewn angen sy'n byw gartref, gan gynnwys plant anabl. Hyrwyddo datblygiad gwasanaethau cymorth ar ôl mabwysiadu	Fframwaith ar waith. Startegaethau ar gyfer comisiynu a phrynu gwasanaethau wedi'u datblygu ac yn cael eu gwerthuso a'u hadolygu

	Cydweithio ag Iechyd • Fframwaith ar gyfer cydweithio	Trefniadau partneriaeth wedi'u hegluro ac yn cael eu rhoi ar waith	Trefniadau partneriaeth yn llwyr weithredol

ATODIAD

AROLYGIAETH GWASANAETHAU CYMDEITHASOL CYMRU

RHAGLEN DDATBLYGU 5 MLYNEDD

THEMÂU STRATEGOL	***MEYSYDD CRAIDD***	***TARGEDAU BLWYDDYN 1 / 2***	***CYFEIRIAD 5 MLYNEDD***
	• Hyblygrwydd	Cefnogi rhoi hyblygrwydd ar waith a'i fonitro	Gweithio mewn partneriaeth yn llwyr weithredol
	• Siarter	Sefydlu safonau'r Siarter	Safonau'r Siarter ar waith
	• Cynllunio Cynlluniau Gwella Iechyd (HIPs)	Prosesau HIP wedi'u sefydlu mewn partneriaeth	Systemau cynllunio wedi'u sefydlu'n llwyddiannus

	• Pwysau Brys/Amserau Aros	Trefniadau cynllunio ar waith	Gwasanaethau'n gallu cynllunio ar gyfer pegynau galw etc a'u rheoli
	• Gofal Canolraddol	Cefnogi polisïau ar gyfer datblygu gwasanaethau gofal canolraddol a'u rhoi ar waith	Gwasanaethau gofal canolraddol ar waith ac yn cael eu monitro
	Meysydd Penodol i Oedolion Pobl Hyn	Ymateb i'r Comisiwn Brenhinol wedi'i ddatblygu a fframwaith wedi'i bennu i'w roi ar waith. Strategaeth Cymru'n datblygu	Polisïau ar waith ac yn cael eu monitro
	Iechyd Meddwl	Strategaeth Iechyd Meddwl ddiwygiedig ar waith Cefnogi'r gwaith o ledaenu argymhellion yr arolygiadau iechyd meddwl a'u rhoi ar waith	Monitro rhoi'r strategaeth ar waith Ar waith

ATODIAD

AROLYGIAETH GWASANAETHAU CYMDEITHASOL CYMRU

RHAGLEN DDATBLYGU 5 MLYNEDD

THEMÂU STRATEGOL	***MEYSYDD CRAIDD***	***TARGEDAU BLWYDDYN 1 / 2***	***CYFEIRIAD 5 MLYNEDD***
	Anableddau Dysgu	Fframwaith gwasanaeth wedi'i gwblhau	Monitro rhoi'r fframwaith a'r gwasanaethau ar waith

	Anableddau Corfforol a Synhwyraidd	Gwaith arolygu ac adolygiadau ymchwil wedi'u cwblhau. Goblygiadau polisi'n cael eu hystyried	Rhoi canlyniadau polisi ar waith
	Camddefnyddio Sylweddau	Targedau byr dymor y strategaeth wedi'u sefydlu	Targedau tymor canol y strategaeth ar waith
Diogelu Pobl Fregus **(Cysylltiadau â Hyrwyddo Ansawdd)**	Datgelu Camarfer er Budd y Cyhoedd	Hyrwyddo a chefnogi datblygiad polisïau a gweithdrefnau gan ystyried gofynion deddfwriaeth a chanllawiau	**Polisïau a gweithdrefnau wedi'u sefydlu ac yn cael eu hadolygu a'u gwerthuso gan awdurdodau lleol.**
	Amddiffyn Plant	Rhoi Gweithio Gyda'n Gilydd a chanllawiau cysylltiedig ar waith gan gynnwys canllawiau ynghylch:	Yn parhau ac yn cael ei adolygu
		• Cyfweliadau ymchwiliol â thystion bregus a deunyddiau hyfforddi cysylltiedig • Salwch sy'n cael ei achosi neu ei ffugio ymhlith plant gan ofalwyr • Rhannu gwybodaeth rhwng y gwasanaethau cymdeithasol a'r heddlu yn ystod ymchwiliadau	

ATODIAD

AROLYGIAETH GWASANAETHAU CYMDEITHASOL CYMRU

RHAGLEN DDATBLYGU 5 MLYNEDD

THEMÂU STRATEGOL	***MEYSYDD CRAIDD***	***TARGEDAU BLWYDDYN 1 / 2***	***CYFEIRIAD 5 MLYNEDD***

		Rhoi'r ymateb i Ar Goll mewn Gofal ar waith Cydgysylltu ag awdurdodau lleol a'r Adran Iechyd i nodi materion yn ymwneud ag arferion a pholisïau sy'n deillio o ymchwiliadau cymhleth Ymateb i adroddiadau cyffredinol ACPC ar adolygiadau Rhan 8	Tasgau penodol wedi'u cwblhau, argymhellion o ran egwyddorion ac arferion yn rhan o raglenni arolygu a datblygu Arolygiaeth Gwasanaethau Cymdeithasol Cymru Yn parhau
	Amddiffyn Oedolion Bregus	Monitro gweithdrefnau ar waith	Adolygu effeithiolrwydd y gweithdrefnau